

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση T-529/20

LR

κατά

Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ)

Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου (έβδομο πενταμελές τμήμα)
της 7ης Σεπτεμβρίου 2022

«Υπαλληλική υπόθεση – Προσωπικό της ΕΤΕπ – Αποδοχές – Αποζημίωση επανεγκατάστασης – Μεταφορά της κατοικίας του υπαλλήλου στη δική του εστία (“propre foyer”) μετά την αποχώρησή του από την υπηρεσία – Άρθρο 13, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, των διοικητικών διατάξεων που εφαρμόζονται στο προσωπικό της ΕΤΕπ – Έννοια της εστίας (“foyer”) – Γραμματική ερμηνεία σύμφωνα με τη γλωσσική απόδοση που υπερισχύει – Πλήρης δικαιοδοσία – Χρηματική διαφορά – Παραδεκτό»

1. *Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Ερμηνεία – Διατάξεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων διατυπωμένες σε περισσότερες από μία γλώσσες – Ομοιόμορφη ερμηνεία – Λαμβάνονται υπόψη οι αποδόσεις στις διάφορες γλώσσες – Υπερισχύει η γλωσσική απόδοση η οποία, σύμφωνα με την πρόθεση του συντάκτη της πράξης κατά την έκδοσή της, έχει ισχύ πρωτοτύπου*

(βλ. σκέψεις 27-29)

2. *Υπάλληλοι – Υπάλληλοι της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων – Αποδοχές – Αποζημίωση επανεγκατάστασης – Αντικείμενο – Προϋποθέσεις χορήγησης – Αλλαγή της κατοικίας υπαλλήλου μετά την αποχώρηση από την υπηρεσία, υπό τον όρο της μη μεταφοράς της κατοικίας του στη δική του εστία – Περιεχόμενο – Μεταφορά στον τόπο διαμονής των μελών της οικογενείας του – Αποκλεισμός από το δικαίωμα σε αποζημίωση εγκατάστασης – Μεταφορά σε οικία που ανήκει στον υπάλληλο – Δυνατότητα λήψης της αποζημίωσης (Κανονισμός του προσωπικού της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, άρθρο 16)*

(βλ. σκέψεις 31, 35, 37-41, 45, 46, 50-62)

3. *Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων – Αυτονομία – Προσωπικό της Τράπεζας – Εφαρμογή συμβατικού καθεστώτος εργασίας – Συνέπειες – Αποκλεισμός της κατ’ αναλογία εφαρμογής του ΚΥΚ – Προϋπόθεση – Θίγεται η λειτουργική αυτονομία της Τράπεζας (Άρθρα 308 και 336 ΣΛΕΕ)*

(βλ. σκέψεις 42, 43, 47, 48)

4. *Υπαλληλικές προσφυγές – Υπάλληλοι της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων – Κατ' αναλογία εφαρμογή του άρθρου 91, παράγραφος 1, του ΚΥΚ – Πλήρης δικαιοδοσία – Χρηματικές διαφορές – Έννοια – Αγωγή με αίτημα την καταβολή αποζημίωσης επανεγκατάστασης αναδρομικώς – Περιλαμβάνεται (Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων, άρθρο 91 § 1)*

(βλ. σκέψεις 72-76)

Σύνοψη

Ο LR, πρώην υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ), ζήτησε από την Τράπεζα να του καταβάλει αποζημίωση επανεγκατάστασης λόγω μετακόμισής του εκτός του τόπου υπηρεσίας του μετά τη συνταξιοδότησή του.

Η ΕΤΕπ απέρριψε το αίτημα αυτό με την αιτιολογία ότι ο LR ήταν κύριος του σπιτιού στο οποίο είχε επανεγκατασταθεί και ότι, ως εκ τούτου, δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις χορήγησης της αποζημίωσης επανεγκατάστασης μετά την αποχώρηση από την υπηρεσία που προβλέπεται στο άρθρο 13 των διοικητικών διατάξεων που εφαρμόζονται στο προσωπικό της ΕΤΕπ (στο εξής: διοικητικές διατάξεις). Κατόπιν της απόρριψης και του αιτήματός του για επανεξέταση της άρνησης αυτής, ο LR άσκησε προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ζητώντας, αφενός, την ακύρωση της απόφασης με την οποία απορρίφθηκε το αίτημά του για χορήγηση της αποζημίωσης επανεγκατάστασης και, αφετέρου, την καταδίκη της ΕΤΕπ στην καταβολή της αποζημίωσης αυτής.

Το Γενικό Δικαστήριο δέχεται την προσφυγή και, αποφαινόμενο σε πενταμελή σύνθεση, αποσαφηνίζει τις προϋποθέσεις χορήγησης της κατά το άρθρο 13 των διοικητικών διατάξεων αποζημίωσης επανεγκατάστασης μετά την αποχώρηση από την υπηρεσία. Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο παρέχει, επιπλέον, διευκρινίσεις ως προς την ερμηνεία του γενικού αυτού κανόνα που θέσπισε η ΕΤΕπ σε περίπτωση απόκλισης μεταξύ των γλωσσικών αποδόσεων.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

Το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει κατ' αρχάς ότι, μολονότι το άρθρο 13 των διοικητικών διατάξεων προβλέπει την καταβολή κατ' αποκοπήν αποζημίωσης επανεγκατάστασης σε υπάλληλο της ΕΤΕπ ο οποίος, μετά την αποχώρησή του από την υπηρεσία, μετέφερε την κατοικία του σε απόσταση τουλάχιστον πενήντα χιλιομέτρων από τον τελευταίο τόπο υπηρεσίας του, εντούτοις η καταβολή της αποζημίωσης αυτής εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι ο οικείος υπάλληλος δεν έχει μεταφέρει την κατοικία του στη δική του εστία.

Όσον αφορά τη γραμματική ερμηνεία της διάταξης αυτής, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι δεν υπάρχει ορισμός των εννοιών «résidence» (κατοικία) και «foyer» (εστία) στις διοικητικές διατάξεις και ότι ενδέχεται να τύχουν διαφορετικής ερμηνείας, αφενός, η φράση «propre foyer» που χρησιμοποιείται στο κείμενο του άρθρου 13 των διοικητικών διατάξεων στη γαλλική γλώσσα και, αφετέρου, η φράση «own home» που χρησιμοποιείται στο κείμενο του ίδιου άρθρου στην αγγλική γλώσσα.

Αφού υπενθυμίζει την πάγια νομολογία κατά την οποία, σε περίπτωση απόκλισης μεταξύ των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων νομοθετήματος της Ένωσης, η επίμαχη διάταξη πρέπει, κατ' αρχήν, να ερμηνεύεται με γνώμονα την εν γένει οικονομία και τον σκοπό της ρύθμισης της οποίας αποτελεί στοιχείο¹, το Γενικό Δικαστήριο παρεκκλίνει από τη νομολογία αυτή υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης, στο μέτρο που, αφενός, το άρθρο 13 των διοικητικών διατάξεων προέκυψε από πρόταση καταρτισθείσα και υιοθετηθείσα στη γαλλική γλώσσα και, αφετέρου, η ΕΤΕπ επέλεξε να αναφέρει ρητώς, στο τελευταίο εδάφιο της εισαγωγής των διοικητικών διατάξεων, ότι το κείμενο των εν λόγω διατάξεων, μεταξύ άλλων, στην αγγλική γλώσσα είναι «μετάφραση του γαλλικού πρωτότυπου κειμένου».

Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο αποφασίζει, προκειμένου να προσδιορίσει κατά τρόπο αντικειμενικό τη βούληση του συντάκτη της επίδικης διάταξης κατά τη θέσπισή της, να ερμηνεύσει τους όρους που χρησιμοποιούνται στο άρθρο 13 των διοικητικών διατάξεων σύμφωνα με το σύνηθες νόημά τους στην υπερισχύουσα γλωσσική απόδοση, ήτοι εν προκειμένω στη γαλλική γλώσσα.

Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διευκρινίζει ότι, στη γαλλική γλώσσα, ο όρος «foyer» (εστία) δηλώνει τον τόπο στον οποίο ανάβει η φωτιά και, κατ' επέκταση, τον τόπο όπου διαμένει η οικογένεια ενός προσώπου, ενώ ο όρος «résidence» (κατοικία) δηλώνει τον τόπο ή το οίκημα όπου είναι εγκατεστημένο ένα πρόσωπο. Επομένως, από το γράμμα του άρθρου 13 των διοικητικών διατάξεων προκύπτει ότι η καταβολή της κατ' αποκοπήν αποζημίωσης επανεγκατάστασης αποκλείεται όταν ο νέος τόπος κατοικίας του πρώην υπαλλήλου συμπίπτει με το οίκημα στο οποίο διαμένει η οικογένειά του. Εφόσον η οικία της οποίας είναι κάτοχος ένα πρόσωπο δεν αντιστοιχεί, ούτε οπωσδήποτε ούτε συστηματικά, στον τόπο όπου διαμένουν τα μέλη της οικογένειας του προσώπου αυτού, από τη γραμματική ερμηνεία της διάταξης αυτής προκύπτει ότι αποκλείεται η χορήγηση της αποζημίωσης επανεγκατάστασης μόνον όταν ο συγκεκριμένος υπάλληλος μεταφέρει τη συνήθη διαμονή του στον τόπο όπου κατοικούν τα μέλη της οικογένειάς του και όχι όταν έχει την κυριότητα του οικήματος στο οποίο επανεγκαθίσταται.

Η γραμματική αυτή ερμηνεία του άρθρου 13 των διοικητικών διατάξεων επιρρωννύεται από τη συστηματική ερμηνεία του. Πράγματι, τα λοιπά άρθρα των διοικητικών διατάξεων χρησιμοποιούν τον όρο «foyer» (εστία) προκειμένου να δηλώσουν τον τόπο στον οποίο έχουν τη συνήθη διαμονή τους τα μέλη της οικογένειας του υπαλλήλου και όχι το οίκημα του οποίου κύριος είναι ο υπάλληλος.

Το Γενικό Δικαστήριο παρατηρεί, εξάλλου, ότι το άρθρο 5, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΚΥΚ) περιλαμβάνει ρήτρα αποκλεισμού από το δικαίωμα στην αποζημίωση επανεγκατάστασης, η οποία, κατά τη νομολογία², εφαρμόζεται όταν ο υπάλληλος τοποθετείται στον τόπο όπου ήδη διαμένει η οικογένειά του και εγκαθίσταται μαζί της. Πάντως, ενώ επιβεβαιώνει ότι η ΕΤΕπ διαθέτει λειτουργική αυτονομία για τον καθορισμό του καθεστώτος που εφαρμόζεται στα μέλη του προσωπικού της, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι το θεσμικό αυτό όργανο δεν απέδειξε με ποιον τρόπο θα θιγόταν η λειτουργική αυτονομία του από μια κατ' αναλογία εφαρμογή της νομολογίας αυτής στη ρήτρα αποκλεισμού από το δικαίωμα στην αποζημίωση επανεγκατάστασης που προβλέπεται στο άρθρο 13, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, των διοικητικών διατάξεων.

¹ Απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2021, Τράπεζα Πειραιώς (C 243/20, EU:C:2021:1045, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

² Απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2015, FH κατά Κοινοβουλίου (F 26/15, EU:F:2015:137, σκέψη 35).

Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι η τελολογική ερμηνεία του άρθρου 13 των διοικητικών διατάξεων επιβεβαιώνει τη γραμματική και τη συστηματική ερμηνεία του.

Σκοπός της αποζημίωσης επανεγκατάστασης είναι η κάλυψη και η ελάφρυνση των βαρών που συνεπάγεται η επανεγκατάσταση του πρώην υπαλλήλου ή μέλους του λοιπού προσωπικού σε νέο περιβάλλον για αόριστο, αλλά αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα, λόγω της αλλαγής της κύριας διαμονής του μετά την οριστική αποχώρησή του από την υπηρεσία.

Ασφαλώς, το γεγονός ότι ο υπάλληλος, λόγω της αποχώρησής του από την υπηρεσία, επανεγκαθίσταται σε οίκημα του οποίου είναι κύριος ή συγκύριος ενδέχεται να μειώσει ορισμένα έξοδα που συνδέονται με την επανεγκατάστασή του. Παρά ταύτα, από την περίπτωση αυτή δεν μπορεί να συναχθεί γενικό τεκμήριο κατά το οποίο η ένταξη του οικείου υπαλλήλου σε περιβάλλον διαφορετικό από εκείνο του τελευταίου τόπου υπηρεσίας του δεν τον υποβάλλει σε καμία δαπάνη.

Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι, αρνούμενη να χορηγήσει στον LR την αποζημίωση επανεγκατάστασης με την αιτιολογία ότι ήταν κύριος του οικήματος στο οποίο επανεγκαταστάθηκε, η ΕΤΕπ παρέβη το άρθρο 13 των διοικητικών διατάξεων. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει την εν λόγω απόφαση της ΕΤΕπ.

Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο εφαρμόζει κατ' αναλογία το άρθρο 91, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, το οποίο, στις χρηματικές διαφορές μεταξύ υπαλλήλων και θεσμικού οργάνου, απονέμει στον δικαστή της Ένωσης πλήρη δικαιοδοσία και, δεχόμενο τα σχετικά αιτήματα του LR, καταδικάζει την ΕΤΕπ στην καταβολή της αποζημίωσης επανεγκατάστασης, πλέον τόκων υπερημερίας³.

³ Απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2001, ΕΤΕπ κατά Hautem (C 449/99 P, EU:C:2001:502, σκέψη 95).